

ЕТАПИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ ВІННИЦЬКОГО МЕДИНІСТИТУТУ

Клініка госпітальної хірургії була організована в 1937 році на базі лікарні імені М. І. Пирогова під керівництвом професора Болярського. В клініці працювали два асистенти. З тих пір клініка неодноразово перебазовувалась (військовий госпіталь, госпіталь Червоного Хреста — 1938—1940 рр., шоста Радянська лікарня — 1941 рік, клинмістечко — 1944—1950 рр., друга міська лікарня по вулиці Ворошилова — 1950—1962 рр.) і очолювалась з 1938 року — лікарем Ш. Д. Хухувим, з 1944 року — доцентом І. П. Калістовим, згодом — професором М. О. Благовещенським, а з 1946 року по 1960 рік — професором І. А. Шраером.

В до-і післявоєнний період по суті проводилась постійна організація лікувального і навчального процесу. Однак клініка не мала достатнього ліжкового фонду і необхідних приміщень та обладнання.

Так, на базі 2-ої міської лікарні клініка мала лише одну учбову кімнату і невеликий зал, в якому доводилось читати лекції студентам V курсу, розділивши їх на три потоки. Лише в 1962 році клініка одержала нову базу в новозбудованому приміщенні 2-ої міської лікарні з 120 ліжками хірургічного профілю. Професор М. В. Даниленко, який очолював на той час клініку, мав великий досвід організаторської роботи і порівняно швидко зумів перебудувати роботу клініки так, що об'єм оперативних втручань значно розширився. Докорінно була реорганізована не тільки лікувальна, але й учбова і наукова робота кафедри. Так, вперше за весь час існування клініки стали проводитись операції на легенях (лоб-і пульмоектомії), операції на серці (комісуротомія, перев'язка боталової протоки, міжартеріального анастомозу при тетраді Фалло та інше).

Професор М. В. Даниленко розробив новий метод шлунково-стравохідного анастомозу. Були проведені перші операції на магистральних судинах. Все це вимагало впровадження нових діагностичних засобів і методів обстеження хворих. У зв'язку з цим клініка одержала деяке додаткове обладнання та апаратуру. Стало можливим проводити ангіографію, зондування серця, застосувати деякі сучасні біохімічні методи обстеження хворих.

Клініка була оснащена сучасною наркозною апаратурою, став широко застосовуватись інтубаційний наркоз. Клініка придбала апарат штучного кровообігу, і почали проводитись досліди по освоєнню апарата і застосуванню штучного кровообігу в експерименті.

До тематики наукових праць входили, крім клінічної хірургії, питання анестезіології, грудної та судинної хірургії. За участю штучного кровообігу в експерименті.

До тематики наукових праць входили, крім клінічної хірургії, питання анестезіології, грудної та судинної хірургії. За участю співробітників клініки були випущені два збірники наукових праць.

В періодичній пресі опубліковано більше ста наукових праць. До 1965 року виконали чотири кандидатських (асистенти Ц. К. Боржієвський, Т. А. Кадошук, О. В. Кириленко, В. Ф. Літвінов) і одна докторська дисертації (доцент С. М. Праведніков).

Значно поліпшилися умови для проведення педагогічного процесу. В приміщенні лікарні є аудиторія для читання лекцій, три обладнаних учбових кімнати і музей. Є три лабораторії, два операційних блоки, три перев'язочних. Все це дало можливість покращити учбовий процес, студенти мають змогу не тільки побачити, але й брати участь в обстеженні й лікуванні хворих з такими захворюваннями, про які раніше вони могли тільки читати в книгах.

В ті роки почали освоюватись такі операції як тімектомія і численні діагностичні методи (ангіографія, холангіографія, спленопортографія, ангіокардіографія тощо).

В 1965 році завідуючим кафедрою госпітальної хірургії був обраний по конкурсу доктор меднаук Г. А. Сардак. В 1965—1966 навчальному році було приділено багато уваги покращанню якості педагогічного процесу: повністю перероблені методичні розробки з клінічної хірургії, з курсів стоматології, ортопедії та травматології. Більш конкретизовані цілі й завдання різних практичних занять з обов'язковим включенням і засвоєнням нових лікувальних та діагностичних методів.

Для більш успішного розвитку клінічного мислення студентів складені спеціальні клінічні завдання з різних розділів клінічної хірургії, які пропонуються для вирішення кожному студенту під час занять.

Покращені умови для проведення лекцій: виготовлені нові таблиці, придбано кінопроектор і новий епідіаскоп, що дає можливість під час лекцій демонструвати кінофільми, діафільми, макро-і мікропрепарати та ін. Значно поживилась робота наукового студентського гуртка. Багато студентів включились в науково-дослідницьку роботу.

На протязі 1965—1966 рр. співпоживилась робота наукового студентського гуртка. Багато студентів включились в науково-дослідницьку роботу.

На протязі 1965—1966 рр. співробітники клініки освоїли і впровадили в практику багато сучасних діагностичних засобів — ангіокардіографія, аортографія, спленопортографія, флебографія, артеріографія, зондування порожнин серця, черезумбілікальна гепатографія, селективна ангіопневмографія та ін.

Вдосконалені деякі лікувальні прийоми в післяопераційному періоді при невідкладних захворюваннях органів черевної порожнини (перманентна декомпресія шлунково-кишкового тракту, внутрішньокішкeve введення повітря, активне відсисання ексудату з черевної порожнини та ін). Освоєні і успішно застосовані в клініці операції портокавальних анастомозів при портальній гіпертензії. Набула широкого застосування глометомія в комплексному лікуванні хворих важкими формами бронхіальної астми. Частіше почали виконуватись операції при набутих та природжених вадах серця, реконструктивні операції на шлунку та стравоході.

Основними питаннями наукової розробки клініки є серцево-судинні захворювання, бронхіальна астма, портальна гіпертензія, реконструктивні операції на стравоході та трахеї, перитоніт, захворювання легень, травматологія.

В 1966 році клініка госпітальної хірургії розширилась на 40 ліжок за рахунок відкриття травматологічного відділення, що значно покращить умови для проведення практичних занять з травматології. Почалась робота по організації і оснащенню реанімаційного і післяопераційного відділення на 15 ліжок.

Ці заходи дадуть велику користь у справі поліпшення якості лікувальної роботи і учбового процесу.

Г. А. САРДАК,
професор, зав. кафедрою
госпітальної хірургії.
І. Ф. ПЕРЕПЕЛИЦЯ,
доцент.